
Legeflukten

LEDER

LIV-ELLEN VANGSNES

liv-ellen.vangsnes@tidsskriftet.no

Liv-Ellen Vangsnes er medisinsk redaktør i Tidsskriftet. Hun er spesialist i anesthesiologi og overlege ved Sykehuset Østfold.

Stor arbeidsbelastning og tungroddede systemer fører til legeflukt fra sykehusene.

Foto: Sturlason

Omtrent 70 leger har sluttet ved Haukeland universitetssjukehus de siste to årene, og flere enn 40 har sagt opp jobbene sine ved Stavanger universitetssjukehus i løpet av ett år (1, 2). På under tre år har nær 2 000 leger sluttet i jobbene sine på offentlige sykehus, ifølge TV2 (3). Samtidig manglet Norge 1 200 legespesialister allerede i 2022, og NAV har nå inkludert legespesialistene blant yrkesgruppene det er størst mangel på (4).

Både nyutdannede og erfarne leger slutter. Tap av kompetanse får konsekvenser for både pasientbehandlingen og utdanningen av nye spesialister. Leger i spesialisering er avhengige av veiledning fra erfarne kollegaer, og utdanning er ett av fire ansvarsområder for sykehusene.

Oftest *ønsker* ikke legene å slutte. Engasjement for faget og pasientene har de nemlig fortsatt. Men totalbelastningen blir for tung, og av hensyn til egen helse og familieliv føler mange at de ikke har noe valg. En studie fra 2018 viste at norske leger går på akkord med egen helse for å innfri egne og andre legers forventninger. Ønsket om å være en god lege utfordrer balansen mellom jobb og hjem (5).

«Oftest ønsker ikke legene å slutte. Engasjement for faget og pasientene har de nemlig fortsatt. Men totalbelastningen blir for tung, og av hensyn til egen helse og familieliv føler mange at de ikke har noe valg»

Oppropet #legermåleve, som kom etter at en ung lege og mor begikk selvmord i 2023, var en reaksjon på belastningen og arbeidspresset legene opplever. Problemet er ikke unikt for Norge: En fersk studie gjennomført av Verdens helseorganisasjon viste at leger og sykepleiere med høy vakt- og arbeidsbelastning er særlig utsatt for psykiske helseplager, og at mange vurderer å slutte i jobben (6).

Flere kollegaer har stått frem i media og fortalt om hvorfor de har valgt å slutte som sykehusleger. Årevis med mange og travle vakter, med mye ansvar og lite hvile, er krevende. Noen begynner som fastleger, men også i primærhelsetjenesten har mange sluttet på grunn av en u håndterlig arbeidsmengde.

«Konsulenter uten helsefaglig bakgrunn mener i det hele tatt mye om hvordan jobben på sykehus bør gjøres. Noen lytter tydeligvis mer til disse enn til de som har skoene på, for bare i 2023 brukte helseforetakene svimlende 1,3 milliarder kroner på slike tjenester»

En undersøkelse fra 2023 foretatt ved samtlige sykehus i Norge, viste at flere leger jobbet rundt 400 timer overtid i løpet av et halvt år (7). I tillegg er uregistrert og gratis overtid et vesentlig problem, som i 2016 ble beregnet til å utgjøre 972 årsverk. Dette tilsvarer omtrent legearbeidskraften som må til for å drifte et sykehus på størrelse med Akershus universitetssykehus i et helt år (8). Da blir det absurd når enkelte forventer at legene skal ta enda mer samfunnsansvar i form av dugnad, slik en juridisk seniorrådgiver og tidligere generalsekretær i Norsk pasientforening nylig skrev i Dagens Medisin (9).

Konsulenter uten helsefaglig bakgrunn mener i det hele tatt mye om hvordan jobben på sykehus bør gjøres. Noen lytter tydeligvis mer til disse enn til de som har skoene på, for bare i 2023 brukte helseforetakene svimlende 1,3 milliarder kroner på slike tjenester (10).

«Mangel på sengeplasser er verst for pasientene, men sliter også daglig på de ansatte, som må prioritere hardere enn det som føles faglig forsvarlig»

Men vi som har skoene på, vet hvor de trykker: Rigide og lite brukervennlige systemer vanskeliggjør hverdagen og stjeler pasienttid. Papirarbeid, koding, registrering og IT-problemer tar uforholdsmessig mye av arbeidsdagen, mens faget kommer i bakgrunnen. I 2023 konkluderte Riksrevisjonen med at nye IT-systemer i helsevesenet ikke fungerer som de skal, noe som er belastende for de ansatte, og som kan gå utover pasientsikkerheten (11). Det går også utover sykehusøkonomien: Kostnadene for innføring av Helseplattformen så langt er beregnet til 6,7 milliarder kroner, og de årlige utgiftene forventes å være rundt 800 millioner (12). Slike prestisjeprosjekter skal gjennomføres koste hva det koste vil, mens sykehusene sparer seg til fant. Mangel på sengeplasser er verst for pasientene, men sliter også daglig på de ansatte, som må prioritere hardere enn det som føles faglig forsvarlig.

I forslaget til statsbudsjett for 2026 foreslår regjeringen mer penger til pasientbehandling og styrking av sykehusenes budsjetttramme. Det kan høres lovende ut, men den foreslåtte økningen dekker ikke engang de økte utgiftene til renter og avdrag på lån. Resultatet vil bli ytterligere effektiviseringskrav (13).

Summen av stor arbeidsbelastning, tungroddede systemer og vedvarende underfinansiering risikerer på sikt å gi oss et helsevesen uten kompetente helsearbeidere. Det blir det ikke god helse av.

LITTERATUR

1. NTB. 70 leger har sluttet på to år: – En katastrofe. Dagens medisin 2.9.2025. <https://www.dagensmedisin.no/haukeland-universitetssjukehus-spesialisthelsetjeneste/70-leger-har-sluttet-pa-to-ar-en-katastrofe/703507> Lest 22.10.2025.
2. Klovning C. Over 40 leger har sluttet på Stavanger universitetssjukehus. Stavanger aftenblad 15.9.2025. <https://www.aftenbladet.no/lokalt/i/Oovvzk/over-40-leger-har-sluttet-paa-stavanger-universitetssjukehus> Lest 22.10.2025.
3. Hodne AM, Five ML, Bu F et al. Noe skjer blant norske leger: – Folk orker ikke mer. TV2 8.10.2025. <https://www.tv2.no/spesialer/nyheter/legeflukt> Lest 22.10.2025.
4. NTB. Norge mangler 1.200 legespesialister. Dagens medisin 23.5.2022. <https://www.dagensmedisin.no/jobb-og-utdanning/norge-mangler-1200-legespesialister/300659> Lest 22.10.2025.

5. Modum bad. Leger - på akkord med egen helse. <https://www.modumbad.no/aktuelt/leger-pa-akkord-egen-helse/> Lest 22.10.2025.
6. WHO. Mental Health of Nurses and Doctors survey in the European Union, Iceland and Norway. <https://www.who.int/europe/publications/i/item/WHO-EURO-2025-12709-52483-81031> Lest 22.10.2025.
7. Five ML, Ødegården TE. Jobbet 441 timer overtid på et halvt år. TV2 2.8.2023. <https://www.tv2.no/nyheter/innenriks/jobbet-441-timer-overtid-pa-et-halvt-ar/15928108/> Lest 22.10.2025.
8. Mjåset C. Hva taper vi på IKKE å skrive overtid? YngreLeger.no 18.3.2019. https://yngreleger.no/artikkel/hva-taper-vi-p%C3%A5-ikke-%C3%A5-skrive-overtid?fbclid=IwAR3eCKsY2tCp8e_j3sfeVhlHyAnYGcxYVfQ1pp6fy_NeyaTwkS9nXI1cN4k Lest 22.10.2025.
9. Thorne KF. Legeforeningen maler fanden på veggen. Dagens medisin 2.10.2025. <https://www.dagensmedisin.no/anne-karin-rime-arbeidsliv-legeforeningen/legeforeningen-maler-fanden-pa-veggen/707869> Lest 22.10.2025.
10. NTB. Helseforetakene brukte 1,3 milliarder kroner på konsulenter i fjor. NRK 8.7.2024. https://www.nrk.no/mr/helseforetakene-brukte-1_3-milliarder-kroner-pa-konsulenter-i-fjor-1.16956803 Lest 22.10.2025.
11. NTB. Riksrevisjonen refser IT-systemer i helsevesenet: Fungerer ikke som de skal. Nettavisen 21.11.2023. <https://www.nettavisen.no/nyheter/riksrevisjonen-refser-it-systemer-i-helsevesenet-fungerer-ikke-som-de-skal/s/5-95-1467881> Lest 22.10.2025.
12. Simonsen MCA. Løpske Helseplattformen-kostnader: Frykter nedleggelse og reduksjon av pasienttilbud. Dagens medisin 29.10.2024. <https://www.dagensmedisin.no/e-helse-helse-midt-norge-rhf-helse-more-og-romsdal/lopske-helseplattformen-kostnader-frykter-nedleggelse-og-reduksjon-av-pasienttilbud/658482> Lest 22.10.2025.
13. Den norske legeforening. STATSBUDSJETTET 2026: – Sykehusenes økonomiske krise fortsetter. <https://www.legeforeningen.no/nyheter/2025/statsbudsjettet-2026-sykehusenes-okonomiske-krise-fortsetter/> Lest 22.10.2025.

Publisert: 23. oktober 2025. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.25.0633
Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 3. juli 2026.